

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12708

Tarih : 09.07.2025

30937

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın *İçişleri Bakanı Ali YERLİKAYA* tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim
09.07.2025.

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak Milletvekili

Mardin'in hemen tüm ilçelerinde olduğu gibi Midyat ilçesinde de yıllardır çözülemeyen altyapı ve kanalizasyon sorunu, halk sağlığını tehdit eden, ekolojik dengeyi bozan ciddi bir krize dönüşmüş durumdadır. Midyat genelinde kanalizasyon altyapısının eksikliği veya yetersizliği; hem yerleşim alanlarını hem de doğal su kaynaklarını olumsuz etkilemekte, çevre kirliliği ve hastalık riskini artırmaktadır.

Yaklaşık yirmi yıldır hiçbir arıtma işlemi yapılmadan atık suyun direkt yerleşim alanlarına bırakılmasıyla oluşan bu adeta bir nehir büyüklüğündeki pis su, Midyat'a bağlı Mizîzex (Doğançay) ve Xirbê Xelid (Tulgalı) ve daha birçok köyden geçmektedir. Kirli sudan oluşan yoğun pis koku, böceklenme, halk ve hayvan sağlığını doğrudan etkilemektedir.

Bu atık sudan tüketen hayvanların hastalandığı, "kurtlandığı"; çevresinde oyun oynayan çocuklarda çeşitli sağlık sorunlarının baş gösterdiği tarafımıza iletilmiştir. Pis koku, yalnızca nehrin çevresinde değil, Midyat-Cizre karayolunu kullanan yurttaşların dahi camlarını kapatmak zorunda kalacağı düzeyde geniş bir alana yayılmaktadır.

31 Mart 2024 yerel seçimlerinde, uzun süredir kayyım yönetiminde olan Mardin Büyükşehir Belediyesi, tekrar halk iradesiyle DEM Parti yönetimine geçmiş, Ahmet Türk ve Devrim Demir'in eşbaşkanlığındaki Belediye, çevre ve halk sağlığını tehdit eden bu sorunun çözümüne yönelik çalışmalar başlatmaya dönük araştırmalara koyulmuştur. Ancak, 2 Kasım 2024'te belediyeye yeniden kayyım atanmasıyla birlikte, önceki dönemde olduğu gibi bu sorun yine,

Midyat Belediyesi ile birlikte, görmezden gelinmiştir. Kayyım yönetimindeki belediye, aradan geçen yaklaşık dokuz aylık sürede bu hayati meseleye ilişkin hiçbir adım atmamıştır.

Yalnızca Midyat'ın köylerinden geçmeyen bu su, Şırnak'ın İdil ilçesine bağlı Bosîrê (Güzelova) köyüyle Xana Heso, Gundê Bazgurê mezraları; Xwarîk (Topraklı), Xaltan (Işık) ve Hespist (Yarbaşı) köylerinden de geçerek Dicle Nehrine boşalmaktadır. Kirli suyun geçtiği bu güzergâh boyunca, Midyat'ta başlayan çevre kirliliği etkisini sürdürmekte, bölgedeki tüm canlı yaşamı tehdit etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Midyat başta olmak üzere Mardin genelinde kanalizasyon altyapısı bulunmayan veya işlevsiz olan yerleşim yerleri nerelerdir? Bu eksikliğe ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir tespit ve planlama mevcut mudur?
2. Midyat'a bağlı Mizîzex (Doğançay) ve Xirbê Xelid (Tulgalı) köylerinden geçen atık sudan kaynaklı oluşan çevre tahribatına ilişkin herhangi bir denetim veya müdahale yapılmış mıdır veya yapılacak mıdır?
3. Mardin Büyükşehir Belediyesi'ne atanan kayyım yönetiminin, çevre sağlığını ve halk sağlığını doğrudan ilgilendiren bu konuda herhangi bir adım atmamasının gerekçesi nedir? Bakanlığınız bu konuda bir inceleme yapmış mıdır?
4. Atık sudan kaynaklı hastalanan hayvanlara ve çocuklara dair tarafınıza ulaşan bir veri, rapor veya sağlık şikâyeti mevcut mudur? Bu konuda bir halk sağlığı taraması yapılması planlanmakta mıdır?
5. Halkın iradesiyle seçilmiş belediyelerin projelerinin kayyımlar eliyle durdurulması ya da göz ardı edilmesi, halk sağlığını tehdit eder noktaya geldiğinde Bakanlığınızın müdahale sınırı nedir?